

Ohje

Tarkistettu 20.8.2026

OYS Psykiatria

Syömishäiriöyksikkö

Sisällöstä vastaa: el Anne Herva

Hyväksyjä: okj Riikka Roisko

Toimintakäsikirja

Syömishäiriöyksikön läheteohjeet

Syömishäiriöyksikkö tarjoaa pääasiallisesti sekä päiväosastohoitoa että poliklinista hoitoa yli 13-vuotiaille potilaille, joiden päädiagnoosi on syömishäiriöluokassa (F50.x). Mikäli potilaalla on jo erikoissairaanhoidollinen hoitokontakti, voidaan tämän rinnalle tarjota tukena päiväosastohoitoa tai konsultatiivista erityisosaamista syömishäiriöiden osalta.

Lähtetämissyyt:

Syömishäiriöyksikköön lähetetään yli 13-vuotiaat potilaat, joiden syömishäiriö ei ole perusterveydenhuollon tai muun erikoissairaanhoidon interventiolla korjaantunut:

- laihuushäiriö (/epätyypillinen laihuushäiriö):
 - ravitsemustila ei korjaannu
 - oireilu jatkuu tai paino laskee hoidosta huolimatta
 - alentunut toimintakyky tai oireet eivät lieviy 3 - 6 kk:n hoidossa (psykoedukaatio, ravitsemusohjaus, Mielenterveystalon nettiterapia)
- ahmimishäiriö (bulimia):
 - vaikeaoireinen, merkittävä aliravitsemustila (BMI <17.5)
 - poikkeavuuksia laboratoriotutkimuksissa
 - alentunut toimintakyky tai oireet eivät lieviy 3 - 6 kk:n hoidossa (psykoedukaatio, ravitsemusohjaus, Mielenterveystalon nettiterapia)
- ahmintahäiriö eli BED
 - vaikeaoireinen
 - ahminta on lähes päivittäistä
 - toimintakyky on alentunut
 - oireet ei lieviy 6 kk:n hoidossa (psykoedukaatio, ravitsemusneuvonta, Mielenterveystalon Irti ahminnasta -omahoito-ohjelma)

Jos potilaalla on merkittävää samanaikaissairastamista, hoito suunnitellaan yhteistyössä syömishäiriöyksikön ja muiden hoitotahojen kanssa.

Päivystyksellisen somaattisen hoitoarvion ohjauskriteerit

- BMI alle 13kg/m² tai nopea laihtuminen (25 %:n painonlasku kolmessa kuukaudessa)
- Elektrolyyttihäiriöt (K < 2.5 mmol/l, Na < 133mmol/l) tai hypoglykemia (verensokeri <3.5mmol/l)
- Systolinen verenpaine alle 80mmHg tai syketaajuus alle 40/min tai EKG muutokset (johtumishäiriö tai pidentynyt QT-aika)

Lääkärin läheteessä tarvittavat tiedot

- paino, pituus, BMI, painonlasku ja sen nopeus (kasvukäyrät jos mahdollista)
- Syömishäiriöoireet: painonkehitys, syömiskäyttäytyminen, oksentelu, ulostus- ja nesteenpoistolääkkeet, pakkoliikunta, ahminta?
- aikaisemmat syömishäiriön hoidot
- kuukautiset, hormonilääkitys?
- muu psyykinen oireilu (mieliala, ahdistuneisuus, itsetuhoisuus)
- fyysinen terveydentila, muut sairaudet?
- päihteiden käyttö
- lääkitys
- toimintakyky; opiskelu, työnteko, ihmissuhteet?
- sairastuneen oma motivaatio hoitoon
- perheen mahdollisuudet osallistua hoitoon
- suositeltavat laboratoriokokeet: B -PVK, P-krea, P-K, P-Na, P-Ca, fP-Pi, P-ALAT, P -Prealb, P -TSH, P -T4-V, S -tTGAbA, fB-gluk, fP-Trigly, fP-Kol, fP-Kol-HDL, fP-Kol-LDL, Pt-EKG-12

Lisäksi:

Somaattiset syyt aliravitsemuksen taustalla on poissuljettava/hoidettava ennen potilaan lähettämistä syömishäiriöyksikköön.

Erotusdiagnostisesti on huomioitava laihtumista aiheuttavat muut psykiatriset sairaudet (esim. psykoosisairaus, vaikea-asteinen masennus, pakko-oireinen häiriö).

Moniongelmaiset potilaat, joiden psykiatriseen sairauteen liittyy syömishäiriöiden oireita ohjataan psykiatriseen erikoissairaanhoidon, syömishäiriöyksikkö tarjoaa tarvittaessa konsultaatiotukea/ toimii rinnalla hoitavalle yksikölle.

HUOM: Syömishäiriöyksikkö ei pysty reagoimaan päivystyksellisiin läheteisiin ja mikäli tilanne on kriittinen (ISO-BMI/ BMI alle 15), on tarvittaessa harkittava päivystyksellistä arviota psykiatrian päivystyksessä.

Ravitsemusterapeuttien konsultaatioajat:

Maanantaisin 14.30-15.30 (aikuiset) puh. 0405055852

Keskiviikkoisin 8.30-9.30 (nuoret alle 18-v.) puh. 0504059884

Hyödyllisiä linkkejä:

[Syömishäiriöt](#) (Käypä hoito)

[Syömishäiriöt | Mielenterveystalo.fi](#)

[Tervetuloa omahoito-ohjelmaan syömishäiriöön sairastuneen läheiselle! | Mielenterveystalo.fi](#)